

الگوریتم‌های فرآابتکاری: طراحی و کاربردها

نویسنده

العلال طلبی

مترجمان:

پروفسور محمدحسین فاضل زرندی

(استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر)

مهندس شیما سلطانزاده

مهندس بهشاد لاهیجانیان

نیاز دانش

عنوان و نام پدیدآور	عنوان: طلبی‌الغزال - م. Talbi, El-Ghazali
مشخصات نشر	الکوریتم‌های فرالیتکاری: طراحی و کاربردها/نویسنده الغزال طلبی؛ مترجمان محمدحسین فاضل زندی، شیما سلطانزاده، بهداد لاهیجانیان
مشخصات ظاهری	تهران: نیاز دانش، ۱۳۹۶
شابک	۵۶۸
وشعبت فهرستنويسي	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۴-۱
پاداشت	فیبا:
پاداشت	عنوان اصلی: Metaheuristics: From design to implementation, c2009.
موضوع	کتابخانه:
موضوع	بهینسازی ریاضی
موضوع	Mathematical optimization
موضوع	برنامه‌نویسی تجربه‌ای
موضوع	Heuristic programming
موضوع	حل مسئله -- داده پردازی
موضوع	Problem Solving—Data processing
موضوع	الگوریتم‌های کامپیوترا
موضوع	Computer algorithms
شناسه افزوده	فاضل زندی، محمد حسین، ۱۳۲۲ - مترجم
شناسه افزوده	سلطانزاده، شیما، ۱۳۷۱ - مترجم
شناسه افزوده	lahijan بهداد، ۱۳۷۱ - مترجم
ردیبدنده کشته	QA۴۷۰.۷۷۸۷۰۷۵/۱۳۴۶
ردیبدنده دیوبی	۵۱۹/۶
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۲۵۸۲۵

نام کتاب	الکوریتم‌های فرالیتکاری: طراحی و کاربردها
مؤلف	الغزال طلبی
متجمین	پروفسور محمدحسین فاضل زندی (دانش‌دانشگاه صنعتی امیرکبیر)، مهندس شیما سلطانزاده، مهندس بهداد لاهیجانیان
مدیر اجرایی - ناظر بر چاپ	حمدیرضا احمدی شیرازی - محمد شمس
ناشر	نیاز دانش
صفحه‌را	واحد تولید انتشارات نیازدانش
نوبت چاپ	۱۴۰۰ - دوم
شماره‌گان	۳۰ نسخه
قیمت	۱۸۰۰۰۰ ریال

ISBN:978-600-7724-94-1

۹۷۸-۶۰۰-۷۷۲۴-۹۴-۱

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از زیروکس، بازنویسی، ضبط کامپیوترا و تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کسی ناشر معنوی است، متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفات و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

کلیه حقوق این اثر برای ناشر حفظ است.

آدرس انتشارات: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، تقاطع وحدت نظری، پلاک ۲۵۵، طبقه ۱، واحد ۳
۰۲۱-۶۶۴۷۸۱۰۶-۶۶۴۷۸۱۰۸-۰۱۲۷۰۷۹۳۵

www.Niaze-Danesh.com

مشاوره جهت نشر: ۰۹۱۲-۲۱۰۶۷۸۹

فهرست مطالب

۶۶	- اندازه گیری	-۲-۷-۱
۷۱	- گزارش دهن	-۳-۷-۱
۷۳-۱	- چارچوب های نرم افزاری برای فرا ابتکاری ها	-۸-۱
۷۳-۱	- چرا از چارچوب نرم افزاری برای فرا ابتکاری ها استفاده می شود؟	-۸-۱
۷۵-۱	- معیارهای عمدی چارچوب های نرم افزاری	-۲-۸-۱
۷۷	ParadisEO	-۳-۸-۱
۸۲	- توجه گیری	-۴-۱
۸۵	- تمرین ها	-۱۰-۱
۹۳	فصل ۲ فرا ابتکاری های مبتنی بر یک جواب مفرد	۹۳
۹۳	- مفاهیم مشترک برای فرا ابتکاری های مبتنی بر یک جواب	-۱-۲
۹۴	- همسایگی	-۱-۲
۹۹	- همسایگی های خیلی بزرگ	-۲-۱-۲
۱۰۶	- جواب اولیه	-۳-۱-۲
۱۰۷	- ارزیابی افزایشی همسایگی	-۴-۱-۲
۱۰۸	- تحلیل نمای برآش	-۲-۲
۱۱۱	- فاصله ها در فضای جستجو	-۱-۲-۲
۱۱۲	- ویژگی های نما	-۲-۲-۲
۱۲۲	- شکستن فلات ها در یک نمای مسطح	-۳-۲-۲
۱۲۴	- جستجوی محلی	-۳-۲
۱۲۵	- انتخاب همسایه	-۱-۲
۱۲۷	- نمای از بهت محلی	-۲-۳-۲
۱۲۸	- شبیه سازی تبریدی (SA)	-۴-۲
۱۳۲	- پذیرش جایجاوی	-۴-۲
۱۳۲	- برنامه خنک کننده	-۲-۴-۲
۱۳۵	- متدهای مشابه دیگر	-۳-۴-۲
۱۴۱	- جستجوی منوعه (TS)	-۵-۲
۱۴۲	- حافظه کوتاه مدت	-۱-۵-۲
۱۴۴	- حافظه میان مدت	-۲-۵-۲
۱۴۵	- حافظه بلند مدت	-۳-۵-۲
۱۴۶	- جستجوی محلی تکراری	-۶-۲
۱۴۸	- متد جایگشت	-۱-۶-۲
۱۴۹	- معیارهای پذیرش	-۲-۶-۲
۱۴۹	- جستجوی همسایگی متغیر	-۷-۲
۱۵۰	- نسل همسایگی متغیر	-۱-۷-۲
۱۵۱	- جستجوی همسایگی متغیر کلی	-۲-۷-۲
۱۵۳	- جستجوی محلی هدایت شده (GLS)	-۸-۲
۱۵۶	- سایر فرا ابتکاری های تک جوابی	-۹-۲

۶	مقدمه
۹	فصل ۱: مفاهیم رایج در روش های فرا ابتکاری
۱۰	- مدل های بهینه سازی
۱۱	- مدل های بهینه سازی کلاسیک
۱۷	- تئوری پیجندگی
۲۲	- مدل های دیگر برای بهینه سازی
۲۲	- بهینه سازی تحت عدم قطعیت
۲۳	- بهینه سازی پربا
۲۴	- بهینه سازی پایدار
۲۵	- روش های بهینه سازی
۲۶	- روش های دقیق
۳۰	- الگوریتم های تقریبی
۳۱	- فرا ابتکاری ها
۳۳	- الگوریتم های حریصانه
۳۴	- چه موقع از الگوریتم های فرا ابتکاری استفاده میکنیم؟
۴۱	۴-۱-۱: مفاهیم رایج عمدی برای الگوریتم های فرا ابتکاری
۴۲	۴-۱-۲: تماش
۵۱	۴-۲-۱: تابع هدف
۵۶	۴-۵-۱: به کار گیری محدودیت
۵۶	۴-۵-۱: استراتژی های رد کردن
۵۶	۴-۵-۱: استراتژی های جریمه کردن
۵۸	۴-۵-۱: استراتژی های جبران
۵۹	۴-۵-۱: استراتژی های رمزگشایی
۶۰	۴-۵-۱: استراتژی های حفاظت
۶۰	۴-۶-۱: تنظیم پارامتر
۶۰	۴-۶-۱: مقداردهی اولیه به پارامتر به صورت غیر بخط
۶۲	۴-۶-۱: مقداردهی اولیه به پارامتر به صورت بخط
۶۳	۴-۷-۱: تجزیه تحلیل عملکرد فرا ابتکاری
۶۳	۴-۷-۱: طراحی تجربی

۱-۹-۲- متدهای هموار کردن	۱۵۶
۲-۹-۲- متند نویزی (NM)	۱۰۹
۳-۹-۲- رویه جستجوی انطباقی حریصانه	۱۰۹
۴-۹-۲- احتمالی (GRASP)	۱۶۲
۱-۱۰-۲- پیاده‌سازی S- فرا ابتکاری تحت هدف های	۱۵۶
۲- جایه‌جا شونده (ParadisEo)	۱۶۶
۳- ۱-۱۰-۲- الگوهای معمول برای فرا ابتکاری‌ها	۱۶۷
۴- ۲-۱۰-۲- الگوهای معمول برای -F فرا ابتکاری ...	۱۶۷
۵- ۳-۱۰-۲- الگوی جستجوی محلی	۱۶۸
۶- ۴-۱۰-۲- الگوی شیء سازی تبریدی	۱۷۵
۷- ۵-۱۰-۲- الگوی جستجوی منوعه	۱۷۱
۸- ۶-۱۰-۲- الگوی جستجوی محلی نکرار شده	۱۷۲
۹- ۷- جمع‌بندی	۱۷۴
۱۰- ۸- تمرین‌ها	۱۷۶
۱۱- ۹- فصل ۳ فرا ابتکاری‌های مبتنی بر جمعیت	۱۸۷
۱۲- ۱- مقاهم مشرک برای فرا ابتکاری های مبتنی بر	۱۸۷
۱۳- ۲- مقاهم جمعیت اولیه	۱۹۰
۱۴- ۲- معیار توقف	۱۹۴
۱۵- ۲-۳- الگوریتم‌های تکاملی	۱۹۵
۱۶- ۱-۲-۳- الگوریتم‌های زنیک	۱۹۷
۱۷- ۲-۲-۳- استراتژی‌های تکاملی	۱۹۹
۱۸- ۳-۲-۳- برنامه‌ریزی تکاملی (EP)	۱۹۹
۱۹- ۴-۲-۳- برنامه‌ریزی زنیک (GP)	۲۰۰
۲۰- ۳-۳-۳- مقاهم رایج در الگوریتم‌های تکاملی	۲۰۱
۲۱- ۱-۳-۳- روش‌های انتخاب	۲۰۲
۲۲- ۲-۲-۳- تولید مثل	۲۰۴
۲۳- ۳-۲-۳- استراتژی‌های جایگزینی	۲۱۵
۲۴- ۴-۳- الگوریتم‌های تکاملی دیگر	۲۱۶
۲۵- ۱-۴-۳- الگوریتم‌های تخمین توزیع	۲۱۶
۲۶- ۲-۴-۳- تکامل تفاضلی	۲۲۰
۲۷- ۳-۴-۳- الگوریتم‌های هم تکاملی	۲۲۳
۲۸- ۴-۴-۳- الگوریتم‌های فرهنگی	۲۲۵
۲۹- ۵- جستجو پراکنده	۲۲۷
۳۰- ۱-۵-۳- پیرند مجدد مسیر (PR)	۲۲۱
۳۱- ۶- هوش جمعی	۲۲۳
۳۲- ۱-۶-۳- الگوریتم‌های بهینه‌سازی کلونی مورچه‌ها	۲۲۴
۳۳- ۲-۶-۳- بهینه‌سازی ازدحامی ذرات (PSO)	۲۴۰
۳۴- ۷-۳- دیگر روش‌های جمعیت محور	۲۴۷
۱- ۷-۳- ۱- کلونی زنبور عسل	۲۴۸
۲- ۷-۳- ۲- سیستم ایمنی مصنوعی (AIS)	۲۵۶
۳- ۸- اجرای الگوهای فرا ابتکاری تحت	۲۶۳
۴- ParadisEO	۲۶۲
۵- ۱-۸-۳- نکته‌های مربوط به اجزاء و برنامه نویسی	۲۶۳
۶- مشترک	۲۶۲
۷- ۲-۸-۳- تابع تناسب	۲۶۵
۸- ۳-۸-۳- الگوریتم همای تکاملی تحت	۲۶۵
۹- ParadisEO	۲۷۰
۱۰- ۴-۸-۳- بهینه سازی دسته ذرات تحت	۲۷۳
۱۱- ParadisEO	۲۷۸
۱۲- ۵-۸-۳- برآورد توزیع الگوریتم زیمر	۲۸۳
۱۳- ParadisEO	۲۸۵
۱۴- ۹-۳- جمع‌بندی	۲۸۶
۱۵- ۱۰-۲- تعریف‌ها	۲۸۸
۱۶- فصل ۴ روش‌های فرا ابتکاری برای بهینه‌سازی اهداف	۳۰۱
۱۷- چندگانه	۳۰۱
۱۸- ۱-۴- مقاهم بهینه‌سازی با اهداف چندگانه	۳۰۲
۱۹- ۲-۴- مسائل بهینه‌سازی چندگانه	۳۰۷
۲۰- ۱-۲-۴- کاربردهای آکادمیک	۳۰۸
۲۱- ۲-۲-۴- کاربرد در زندگی واقعی	۳۱۰
۲۲- ۲-۲-۴- تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه	۳۱۱
۲۳- ۳- مسائل اساسی طراحی روش‌های فرا ابتکاری با	۳۱۲
۲۴- اهداف چندگانه	۳۱۲
۲۵- ۴- استراتژی‌های تخصیص متناسب	۳۱۴
۲۶- ۱-۴-۴- رویکردهای عددی	۳۱۵
۲۷- ۲-۴-۴- روش‌های مبتنی بر معیار	۳۲۴
۲۸- ۳-۴-۴- رویکردهای مبتنی بر چیزگری	۳۲۷
۲۹- ۴-۴-۴- رویکردهای مبتنی بر شاخص	۳۳۱
۳۰- ۵- حفظ نوع	۳۳۳
۳۱- ۱-۵-۴- روش‌های کرنل	۳۳۳
۳۲- ۲-۵-۴- روش‌های نزدیکترین همسایگی	۳۳۵
۳۳- ۳-۵-۴- هیستوگرام	۳۳۶
۳۴- ۴- نخبه گرایی	۳۳۶
۳۵- ۷-۲- ارزیابی عملکرد و ساختار مرز پارتیو	۳۳۹
۳۶- ۱-۷-۴- شاخص‌های عملکرد	۳۳۹
۳۷- ۸-۴- روش‌های فرا ابتکاری با اهداف چندگانه تحت	۳۴۰
۳۸- ParadisEO	۳۴۹
۳۹- ۱-۸-۴- چارچوب‌های نرم افزار برای روش‌های فرا	۳۴۹

۴۳۶	-۳-۶-۵- اتصال با الگوریتم های کامل	ابتكاری با اهداف چندگانه
۴۳۷	-۷-۵- جمع بندی	-۲-۸-۴- مولفه های رابع
۴۳۹	-۸-۵- تمرین ها	-۳-۸-۴- مولفه های مرتبط الگوریتم های تکاملی
۴۴۵	فصل ۶ الگوریتم های فرا ابتکاری موازی	اهداف چندگانه
۴۴۶	-۱-۶- طراحی الگوریتم های فرا ابتکاری موازی ...	-۹-۴- جمع بندی
۴۴۸	-۱-۶- الگوریتم سطح بندی مدل موازی	-۱۰-۴- تمرین ها
۴۵۶	-۱-۶- سطح تکرار مدل موازی	فصل ۵ الگوریتم های فرا ابتکاری ترکیبی
۴۶۱	-۱-۶- راه حل سطح مدل موازی	(هیریدنی)
۴۶۲	-۴-۱-۶- ترکیبی سلسله مراتبی از مدل های موازی.	-۱-۵- الگوریتم های فرا ابتکاری ترکیبی
۴۶۲	-۲-۶- اجرای موازی الگوریتم های فرا ابتکاری	-۱-۱-۵- نتایج طراحی
۴۶۳	-۲-۶- معماری موازی و توزیع شده	-۲-۱-۵- موضوع های پیاده سازی
۴۷۰	-۲-۶- معماری های اختصاصی	-۳-۱-۵- یک دستور برای طرح های هیریداسیون
۴۷۱	-۳-۲-۶- محیط های برنامه نویسی موازی	(پیوند زنی) توسعه یافته
۴۷۶	-۴-۲-۶- ارزیابی عملکرد	-۲-۵- ترکیب الگوی فرا ابتکاری با برنامه ریزی
۴۷۸	-۴-۵- ویژگی های اصلی الگوریتم های فرا ابتکاری	ریاضیاتی
۴۷۸	موازی	-۱-۲-۵- روش های برنامه ریزی ریاضیاتی
۴۸۳	-۲-۶- مدل موازی سطح تکرار	-۲-۲-۵- روش های ترکیبی یا هیریدی کلاسیک
۴۸۵	-۸-۲-۶- مدل موازی سطح راه حل	-۳-۵- ترکیب الگوهای فرا ابتکاری با برنامه نویسی
۴۸۷	-۳-۶- فرا ابتکاری های موازی برای بهینه سازی	قیدی
۴۸۷	چندگانه	-۱-۳-۵- برنامه نویسی قیدی
۴۸۸	-۱-۳-۶- مدل موازی سطح الگوریتمی برای MOP	-۲-۳-۵- روش های هیریدی کلاسیک
۴۸۹	-۲-۳-۶- مدل موازی سطح تکرار	-۴-۵- ابتکاری های هیریدنی با یادگیری ماشینی و داده
۴۹۰	-۳-۳-۶- مدل موازی سطح جواب برای MOP	کاوی
۴۹۲	-۴-۲-۶- مدل موازی سلسله مراتبی برای MOP	-۱-۴-۵- تکنیک های داده کاوی
۴۹۵	-۴-۶- فرآبتكاری های موازی تحت ParadisEO	-۲-۴-۵- طرح های اصلی هیریداسیون
۴۹۵	-۱-۴-۶- چارچوب های موازی برای فرا ابتکاری ها	-۵-۵- الگوهای فرا ابتکاری هیریدنی برای بهینه سازی
۴۹۶	-۲-۴-۶- طراحی مدل های موازی سطح الگوریتمیک	چندمنظوره
۵۰۳	-۴-۳-۶- طراحی مدل های موازی سطح تکرار	-۱-۵-۵- ترکیب الگوهای فرا ابتکاری برای
۵۰۶	-۴-۶- طراحی مدل های موازی سطح راه حل	MOP
۵۰۶	-۴-۶- اجرای فرا ابتکاری های متواالی	-۲-۵-۵- ترکیب الگوهای فرا ابتکاری با روش های
۵۰۷	-۴-۶- اجرای الگوریتم های موازی و توزیع شده	دقیق مخصوص
۵۱۰	-۴-۶- استقرار ParadisEO-PEO	-۳-۵-۵- ترکیب الگوهای فرا ابتکاری با داده کاوی
۵۱۱	-۵-۶- جمع بندی	MOP
۵۱۲	-۶-۶- تمرین ها	-۵-۶- الگو فرا ابتکاری پیوندی تحت
۵۱۷	ضممه	ParadisEO
۵۲۱	منابع	-۱-۶-۵- پیوندهای سطح پایین تحت
		ParadisEO
		-۲-۶-۵- هیریدنی های سطح بالا تحت
		ParadisEO
		۴۳۶

بهینه‌سازی از جمله مباحث پیچیده بوده و ابزارهای بهینه‌سازی متعددی موجود است. هر فرآیندی پتانسیل بهبود مربوط به خود را دارد. به طور کلی بهینه‌سازی در همه جا مطرح است. این امر می‌تواند در قالب کمینه کردن زمان، هزینه، ریسک و یا بیشینه کردن سود، کیفیت و کارایی صورت گیرد. بسیاری از مسائل بهینه‌سازی در دنیای واقعی اعم از مهندسی، اقتصاد، تجارت دارای پیچیدگی و دشواری خاص خود است. اینگونه مسائل قابل حل شدن به صورت دقیق در یک زمان معقول نیستند. استفاده از الگوریتم‌های تقریبی، یک روش جایگزین برای حل این دسته از مسائل می‌باشد.

الگوریتم‌های تقریبی به دو کلاس تقسیم می‌شوند: ابتکاری‌های خاص و فرا ابتکاری‌ها. ابتکاری‌های خاص وابسته به مسئله بوده و به گونه‌ای طراحی شده‌اند که تنها قابل استفاده در مسائل خاص هستند. این کتاب بر کلاس دوم (فرا ابتکاری‌ها) تمرکز دارد و الگوریتم‌های تخمینی کلی ارائه می‌دهد که این الگوریتم‌ها در مسائل بهینه‌سازی مختلف قابل استفاده هستند.

از فرا ابتکاری‌ها برای حل مسائلی استفاده می‌کنیم که عموماً جستجوی جواب بهینه آن مسائل از فضای جستجو کاری سخت می‌باشد. فرا ابتکاری‌ها از طریق کاهش فضای جواب و جستجوی جواب در یک فضای کارآمدتر سعی در یافتن جواب مناسب برای اینگونه مسئله‌ها می‌نمایند. فرا ابتکاری‌ها سه هدف اصلی را دنبال می‌کنند: حل سریعتر مسائل، حل مسائل بزرگ و کسب الگوریتم‌های پایدار. همچنین فرا ابتکاری‌ها در طراحی و اجرا ساده و بسیار انعطاف‌پذیراند.

فرا ابتکاری‌ها شاخه‌ای از بهینه‌سازی در علم کامپیوتر بوده و از ریاضیات مربوط به تئوری پیچیدگی محاسباتی و الگوریتم‌ها استفاده می‌کنند. بیشتر فرا ابتکاری‌ها برای حل مسائل بهینه‌سازی پیچیده، از طبیعت الهام می‌گیرند. به عنوان مثال در این زمینه می‌توان به تکامل گونه‌ها، فرآیندهای پختن، کلونی مورچگان، دسته ذرات، سیستم ایمنی، کلونی زنبور عسل و ازدحام زنبوران عمل اشاره کرد. فرا ابتکاری‌ها در صنایع مختلف و در موارد تحقیقاتی مختلف بسیار کاربرد داشته است و در زمینه‌های مختلف همچون لجستیک و زنجیره تامین، بیوانفورماتیک و زیست شناسی محاسبات، طراحی مهندسی، شبکه‌ها، محیط‌زیست، حمل و نقل، داده‌کاوی، مالی، تجارت و ... مسائل بهینه‌سازی پیچیده‌ی دنیای واقعی به وفور مورد استفاده قرار می‌گیرند.

این کتاب دیدگاه جامعی از فرا ابتکاری‌ها ارائه می‌دهد. جنبه‌های طراحی فرا ابتکاری‌ها توان با نحوه‌ی پیاده‌سازی و اجرای آنها با کمک یک چارچوب نرم‌افزاری نیز در این کتاب به چشم می‌خورد. از آنجایی که در فصول مختلف این کتاب، توضیحات کاملاً ارائه شده است، لذا خواننده قادر به طراحی و پیاده‌سازی فرا ابتکاری‌های قوی در حل مسائل بهینه‌سازی خواهد بود.

کتاب حاضر نه تنها اطلاعاتی در مورد فرا ابتکاری‌ها در اختیار مهندسین، محققین و دانشجویان قرار می‌دهد، بلکه راهنمای و ابزار مفید برای حل مسائل بهینه‌سازی پیچیده به شمار می‌رود. از جمله مخاطبین کتاب رو و به رو، دانشجویان کارشناسی ارشد رشته‌های علوم کامپیوتر، تحقیق در عملیات، ریاضیات کاربردی، کنترل، تجارت و مدیریت، مهندسان و سایرین می‌باشند. برای دانشجویان کارشناسی، در صورت علاقه‌مند بودن، بخش‌های ابتدایی کتاب و سایر مطالب موجود در اینترنت می‌تواند مفید واقع شود. دروس مربوط به بهینه‌سازی و پیچیدگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی، هدف مستقیم این کتاب است. همچنین مخاطبان مورد نظر دیگر این کتاب، محققین رشته‌های

مختلف هستند. محققین علوم کامپیوتر و تحقیق در عملیات الگوریتم‌های بهینه‌سازی جدید ایجاد می‌کنند و یا در رشته‌های دیگر، از فرا ابتكاری‌ها تنها به منظور حل مسئله‌ی خود استفاده می‌نمایند. مهندسین بسیاری نیز در حل مسئله‌شان با بهینه‌سازی سر و کار دارند. هدف این کتاب کمک به مهندسین برای حل مسائل بهینه‌سازی در دنیای واقعی نیز می‌باشد.

دانش پیش‌نیاز برای مطالعه‌ی این کتاب آشنایی مختصر با الگوریتم‌ها است. همچنین برای پیاده‌سازی نیز داشتن پیش‌زمینه از برنامه‌نویسی C++ می‌تواند مفید واقع شود.

کتاب حاضر از ۶ فصل تشکیل شده است که در زیر به محتوای هر کدام از این فصل‌ها اشاراتی خواهیم داشت:

• **مفاهیم رایج در روش‌های فرا ابتكاری:** این فصل توضیحی بر ضرورت نیاز به کتاب حاضر است. مفاهیم اصلی مدل‌های بهینه‌سازی، پیچیدگی الگوریتم‌ها و روش‌هایی بهینه‌سازی در این فصل ارائه شده است. در واقع مفاهیم اولیه و رایج برای فرا ابتكاری‌ها همچون نمایش،تابع هدف و محدودیتها در این فصل به تفصیل توضیح داده می‌شود. این مفاهیم در طراحی هر فرا ابتكاری مورد استفاده قرار می‌گیرند. نمایش یک جواب و تابع هدف مربوطه یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فرا ابتكاری‌ها محسوب می‌شود. به علاوه، ارزیابی عملکرد و تخمين پارامترها از دیگر موضوعات مهم در فرا ابتكاری‌ها محسوب می‌شود. لازم به ذکر است که الگوریتم‌های فرا ابتكاری به دنبال جواب‌های "خوب" هستند. در نهایت جنبه‌ی مهمی نظرالغار با چارچوب‌هایی برای فرا ابتكاری‌ها ارائه شده است.

• **فرا ابتكاری‌های مبتنی بر یک جواب متفروض:** در فصل ۲، تمرکز بر روی طراحی و اجرای فرا ابتكاری‌های مبتنی بر یک جواب متفروض مانند جستجوی محلی، جستجوی ممنوعه، شبیه‌سازی تبریدی، جستجوی همسایگی متغیر، جستجوی محلی تکاری، جستجوی انطباقی حریصانه احتمالی، جستجوی محلی هدایت شده، پذیرش آستانه و ... می‌باشد. مفاهیم رایج از این نوع فرا ابتكاری‌ها نظیر همسایگی، جواب اولیه و ارزیابی افزایشی، مشخص شده است. برای هر فرا ابتكاری، مولفه‌های جستجو نشان داده می‌شود. پارامترهای هر فرا ابتكاری مورد تحلیل قرار می‌گیرند و همچنین ارتباط بین الگوریتم‌های مختلف تعیین می‌شود. علاوه بر این همگرایی فرا ابتكاری‌ها بحث شده و روش‌های پیاده‌سازی آنها ارائه شده است.

• **فرا ابتكاری‌های مبتنی بر جمعیت:** فصل ۳ بر طراحی و پیاده‌سازی فرا ابتكاری‌های مبتنی بر جمعیت، همچون الگوریتم‌های تکاملی (الگوریتم‌های ژنتیک، استراتژی‌های تکامل، برنامه‌نویسی ژنتیک، برنامه‌نویسی تکاملی، تخمین الگوریتم‌های توزیع، تکامل تفاضلی، الگوریتم‌های هم تکاملی)، روش‌های بر مبنای هوش جمعی (کلونی مورچگان، بهینه‌سازی ازدحام ذرات)، کلونی زنبور عسل، سیستم ایمنی مصنوعی و ... تمرکز است. مفاهیم جستجوی خاص و رایج این نوع از فرا ابتكاری‌ها در این فصل مشخص شده است. همچنین مثال‌های بسیاری برای طراحی و پیاده‌سازی این نوع از فرا ابتكاری‌ها ارائه می‌گردد.

• **روش‌های فرا ابتكاری برای بهینه‌سازی اهداف چندگانه:** در فصل ۴ مسائل بهینه‌سازی اهداف چندگانه بر اساس مولفه‌های جستجوی خاص (تحصیص تناسب، حفظ تنوع، نسبه‌گرایی) مطرح شده است. در این فصل مثال‌های فراوانی از مسائل بهینه‌سازی چند هدفه و فرا ابتكاری‌های مشهور ارائه شده است. همچنین ارزیابی عملکرد برای این نوع از فرا ابتكاری‌ها مورد بررسی قرار گرفته‌اند.